

ben „mindenkivel szemben és minden ügyben egyformán követt szigorúságot“ a legteljesebb mértékben helyeslem. Ennek eredménye az, hogy a kritika szerzője cikkében mással foglalkozik, mint amiről én írni szándékoztam és amit megírtam. Nehogy félreértés legyen, egy pillanatig sem kívántam és nem kívánom a *fegyelmi judicatura enyhítését*. Csupán azt tettem kritika tárgyává, hogy bizonyos esetekben némiképp enyhült, más fajtájú esetekben pedig bizonyos mértékig szigorúbb lett a gyakorlat és erre mondtam azt, hogy *egységesen szigorú gyakorlatot kívánunk minden ügyben és mindenkivel szemben*.

Mi sem áll távolabb tőlünk, minthogy a kollégiálitás megszégését menteni, vagy akár csak a legkisebb mértékben enyhíteni akarnánk, azonban — még a mai gazdasági viszonyok között is — a legkisebb anyagi vonatkozású botlást is, mely a kamara tudomására jut, a legszigorúbban kívánjuk üldözni és semmiképpen sem tudjuk helyeselni a néha-néha, — éppen a súlyos gazdasági viszonyok hatásaként, — előbukkanó „kegyelmi ítéleteknek“ tekinthető határozatokat.

Teljesen egyetértünk a cikkíróval abban, hogy a kartársak közötti hang eldurvulása, karunk tekintélyének mily nagy mértékben van kárára, viszont meg kell állapítanunk, hogy a kritika tárgyát képező közleményből sem olvasható ki ennek az ellenkezője.

A mindjobbán, többnyire még a súlyos gazdasági viszonyokkal sem menthető helyzetben levő, egyes — szerencsére azonban még mindig aránylag kis számban lévő — kartársak részéről követett *tisztességtelen versenyt* tekintjük a legsúlyosabb és legkárosabb inkollégiálitásnak, amely esetekben — ha ilyenek néha a kamara tudomására jutnak — a legszigorúbb ítéletet sem tekinthetjük elég szigorúnak. . . .

Steinhaus Ernő.

A Kúria házasságjogi gyakorlatáról. (Szemelvény Dr. Hajnal Henrik ügyvédnek a Budai Ügyvédek Egyesületében február hó 21-én tartott előadásából.) A Kúria házasságjogi gyakorlatának — a H. T. 80. §. a) pontjával kapcsolatban — egyik főjellemvonása, hogy a Kúria igen gyakran komolyabban ítéli meg a házasság intézményét, mint a peres felek, vagy akár jogi képviselőik. Nevezetesen abból a felfogásból indul ki, hogy a házasságot megelőző civódások, perpatvar és az ezek hevében elkövetett sértegetések, adott esetben még tettlegesség sem valósítják meg a 80. §. a) pontjában írt bontóokot, vagy ha meg is valósítják, menthetőnek nyilvánítja az ily magatartást nyilvánító házastárs eljárását.

Ilyképpen a Kúria nem régen elutasította mindkét házasságot, akik néhány héttel előbb kötötték házasságot, a bontásra irányult keresetével, illetőleg az alperes feleséget a házasság érvénytelenítésére és a bontásra irányult viszontkeresetével, mert a peradataiból arra lehetett következtetni, hogy a peres felek tulajdonképpen szeretik egymást, azonban mindkettő ingerlékeny (az egyik tüdőcsúcsshurútban szenvedett), minek folytán a házasság első napjaitól kezdve állandó izgalomban éltek, ami ahhoz is hozzájárult,

hogy a férj el sem tudta hálni a házasságot. Más esetben elutasította a felperes feleséget a házasság felbontása iránti keresetével, melyben a férj által elkövetett tettlegességet érvényesítette mint bontó okot, mert — miután férjével éveket a legnagyobb egyetértésben együtt élt — a tettlegességre kihívó magaviseletével ő maga szolgáltatott okot.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban rámutatott az előadó, hogy a „hűtlen elhagyás”, mint a 80. §. a) pontjára fektetett relatív bontóok, újabban meglehetősen ritkán érvényesíthető sikerrel. Mert a Kúrián az a felfogás uralkodik, hogy a férj tartozik visszafogadni feleségét (az életben az a tipikus jelenség, hogy a feleség szakítja meg a házassági életközösséget és nem a férj), még ha ez ismételtén szakította is meg az életközösséget, azonban nem a végleges elhagyás szándékával, feltéve természetesen, hogy nem forognak fenn egyéb olyan körülmények, melyek folytán a férj jogosan megtagadhatja a visszafogadást. Ennélfogva az a mindennapi eset, hogy a feleség a házastársak civódása folyamán haza utazik szüleihez, még nem érett meg arra, hogy bontó per formájában a bíróság elé kerüljön. Az előadó szerint ezekben az esetekben különösen nyilvánulnia kellene annak a mondásnak, hogy „az ügyvéd a per első bírója”. Mert szerinte nagyobb a valószínűsége annak, hogy a házastársak ki fogják békülni, ha erre nézve a kezdeményezés az ügyvéd, illetőleg ügyvédek-réséről már akkor kiindul, mikor ügyük még nem került a bíróság elé.

Annak a komolyságnak az illusztrálására, mellyel a Kúria a házasság intézményét bírálja, az előadó azt is felhozta, hogy mihelyt a per adataiból azt látja, hogy pl. a férj azért akar „elválni”, mert nem látja megvalósítva azokat a földi reményeket, melyeket a házassághoz fűzött, vagy mert megunta a feleségét, a legnagyobb könyörtelenséggel bánik el vele és gyakran mellőzi a formai jog által esetleg javára szolgáló körülményeket. Azonban hasonló elbánásban részesíti pl. azt a feleséget, aki férjes voltát arra használja fel, hogy ú. n. „szabad életet” folytasson, még ha nem is nyert beigazolást, hogy a házastársi hűséget megszegte, aki esztelen költségekével férjét anyagilag tönkre akarja tenni, vagy az ugyancsak tipikus esetenként felmerülő földműves feleséget, aki különböző ürügyek alatt elhagyta nálánál jóval idősebb férjét, mert „nem akart ráirratni földet”.

Az előadó szerint még kevésbé, mint a házasság intézményének komoly volta, ment át a köztudatba, hogy a Kúria a különélés alatt is, míg a házasság jogilag fennáll, éppen olyan szigorral megköveteli a házastársi hűséget, a házastárshoz méltó magatartást, a kölcsönös becsülést, sőt támogatást is, mint az együttélés tartama alatt. Hivatkozott arra, hogy rendszerint megvalósítja a 80. §. a) pontjában írt bontó okot az a feleség, aki a különélés alatt egy idegen férfival, aki neki udvarol, az utcán karonfogva sétál, vagy az a férj, aki a különélés alatt nyilvános házban megfordult.

A kölcsönös becsülés tekintetében hivatkozott arra a nemrégien megtörtént esetre, hogy egy vidéki kereskedő férjet a Kúria ismételtén elutasított bontókereseteivel és hogy a feleség, mikor a Kúria elutasító ítélete utóljára tudomására jutott, ismerősei előtt gyalázó kifejezésekkel illette férjét. Ez elég volt ahhoz, hogy a Kúria a házasságot a férj újabb bontókeresete folytán a feleség vétkeiségenek kimondása mellett felbontsa. Egy másik esetben a feleség jogos ok nélkül szüntette meg a házassági életközösséget és az ideiglenes nőtartásdíj iránti pert jogerősen elveszítette. A férj által ezután folyamatba tett bontó per tartama alatt a feleség nyomorba jut, minek folytán a felek közötti barátja a férjhez fordul, hogy adjon valamit

könyörületből a feleségének, aki éhezik. „Akassza fel magát és ne kolduljon”, volt a férj részéről. Felbontás kizárólag a férj vétkeisége kimondása mellett volt a méltó felelet a Kúria részéről erre az embertelen kijelentésre.

Előadása befejezésekor Dr. Hajnal rámutatott a Kúria házassági gyakorlatának jogtudományi jelentőségére. Mert a Kúria a H. T.-nek a köteléki perekre vonatkozó alig néhány paragrafusából — különösen az utolsó évtized folyamán — egy kijegecsedett, szigorúan lefektetett elvek alapján álló gyakorlatot fejlesztett ki, melynek tudományos jelentőségéről — az előadó szerint — a hazai jogtudomány művelésére hivatott személyiségek jelentékeny része nem vesz tudomást. Hivatkozott arra, hogy a magánjogi kézikönyvek még ma is olyan rendszertelenül tárgyalják a köteléki perekre vonatkozó anyagot, mint 20 év előtt. Ezzel ellentétben rámutatott, hogy külföldi előkelő jogi lapok, nevezetesen a legrégebb, az 1874. év óta megjelenő „Journal du Droit International”, a „Zeitschrift für Osterreich”, az „Internationales Anwaltsblatt” és a „Münchener Kritische Vierteljahrszeitschrift” a legutóbbi hónapokban terjedelmes ismertetéseket közöltek a Kúria házassági gyakorlatáról összehasonlító jogi szempontból, mert sem Francia-, sem Németországban, sem Ausztriában ily magas tudományos színvonalon álló házassági gyakorlat nincs.

JOGIRODALOM.

Az üzleti hirdetések és reklám jelentőségének felismerése előidézte ezen a téren az üzleti verseny oly fokozását, amely elfajulásra, a versenytárs érdekeinek megkárosítására vezetett. Ez pedig kiváltotta a szükségét annak, hogy a versenytársaknak ilykép elkövetett tisztességtelen magatartását megfékezzék. Különösen az üzleti hirdetéseket, amelyekre nézve az 50 évvel ezelőtt alkotott ipartörvényben (1884: XVII. t.-c.) találtunk némi korlátozó szabályozást, teljesen új szabályokkal kellett kellő mederbe szorítani, amely új szabályok az 1933: XVII. t.-c.-ben foglaltak és a tisztességtelen versenyről szóló 1923: V. t.-c.-t kiegészítik. A tisztességtelen verseny terén az iparosság kebelében észlelhetővé vált elfajulások megelőzésére és üldözésére a törvényhozás az 1932. év vége felé életbehívott egy új intézményt: az 1922: VIII. t.-c. 25. §-ában szabályozott ipartestületi széklet, amelynek létezéséről és feladatairól ezen intézmény fontosságához mérten alig jutott valami a nyilvánosságra és köztudatba. Minden kereskedőnek és iparosnak és minden üzleti és gyári vállalatnak legsajátabb érdekénnélfogva a tisztességtelen verseny terén életbeléptetett fenti újításokkal és a legújabb bírói gyakorlattal megismerkedni. Ezeknek az ismereteknek legkönnyebb elsajátítására alkalmas „A tisztességtelen verseny anyagi és alakj jogszabályai” címen most megjelent mű, amelynek szerzői Dr. Pajor Rezső m. kir. udvari tanácsos és Dr. Wilhelm Jenő budapesti ügyvédek.

Eljárás házassági ügyekben. (A vonatkozó jogszabályok és azok magyarázata a legújabb bírói gyakorlat közlésével. Irta: dr. Nagy Domokos budapesti ügyvéd.) A mű a házassági köteléki perek és a házassági vagyoni jogi perek körüli eljárást ismerteti, a törvénykezés egyszerűsítéséről alkotott törvényt, valamint a legújabb bírói gyakorlat figyelembevételével. Az egyes jogszabályokat bőven és